

Author

Włodzimierz Mocydlarz

Title and pages

ZWIĄZEK TREŚCI TEOLOGICZNYCH FORMUŁ ZAWARTYCH W „CREDO” I EUCHOLOGII MSZAŁU RZYMSKIEGO 2002, s. 91-113
(CONNECTION OF THE THEOLOGICAL FORMULAS OF “CREED” AND THE EUCHOLOGY OF THE ROMAN MISSAL) 2002

Key words

BELIVE IN ONE GOD, BELIVE IN ONE HOLY CATHOLIC AND APOSTOLIC CHURCH, PROFESSION OF FAITH, LEX CREDENDI – LEX ORANDI, ET... ECCLESIAM IN MISSAL’S EUCHOLOGY, METAHISTORICITY AND THEANDRISM OF THE CHURCH, THE HOLY CATHOLIC CHURCH, MISSALE ROMANUM

Słowa kluczowe

CREDO IN UNUM DEUM, ET... ECCLESIAM, WYZNANIE WIARY, LEX CREDENDI – LEX ORANDI, ET... ECCLESIAM W EUCHOLOGII MR, METAHISTORYCZNOŚĆ I TEANDRYZM KOŚCIOŁA, ŚWIĘTY KOŚCIÓŁ POWSZECHNY, MISSALE ROMANUM

Summary

We have tried to show in our research the connection formulas of faith in God and the Church in relation to the Mass euchology the sense in which the profession of faith in God (*Credo In unum Deum*) is, and what is not identical to an article of faith in the Church (*et... Ecclesiam*). The similarity of these articles of faith has analogous nature, but it is not identical, because where there are similarities, the differences are even bigger, particularly in relation to God. The belief that the Church is *holy* and *universal* (*catholic*), that is *one* and *apostolic*, is inseparable from faith into the Triune God. But when, in the Apostles’ Creed we profess faith in the Church (*et...Ecclesiam*), then we use here a different form than in the article regarding belief in God (*Credo in... Deum*), because God is the Creator, and the Church is His creation, because the goodness of God is the source of all the gifts which the Church enjoys. The difference in the meaning of the creed *in unum Deum*, and *et... Ecclesiam* resolved so clearly the Catechism of the Catholic Church (cf. 750). This is confirmed by the Pope Benedict XVI, and even those of the theologians who wrote before its release in 1992. Even *meta-history* and *theandric* reality of the Church in terms of Paul Evdokimov did not

storm the structure of the economy of salvation, which was created and revealed to us by God In Jesus Christ and the Church after Pentecost. It provided us in the Church and through the Church (and its liturgy). According to Evdokimov, the mystery of the Church still comes from the creative act of God, and it remains creation. The decisions of the ancient doctrine of the Church and later on over the centuries, remain no doubt that the Apostolic Church is that only through the saving work of Christ the Lord, and their credibility derives from its permanent presence in the Church. However, on the other hand, we know that He identifies himself with the Church (with his brothers, with their followers), as it is seen in a very explicit way in the testimony of Acts, the risen Jesus in dialogue with Saul (cf. Acts 9:4), which has immediately understood that by persecuting the disciples (the Church), haunted by the one who blinded him with its splendor on the road to Damascus. Then, the converted Saul–Paul, develops profound doctrine of the Church as the Mystical Body of Christ. But never in a physical manner. He does not identify the Church and Christ. This can be noted especially in his letters to the local communities. For example a sin ful Church in Corinth (1 Cor 5), which Paul had to rebuke. Besides, a very eloquent text, talking about rectifying the identified shortcomings sufferings of Christ (Col 1:24). We can clearly see that it is a body which is the Church, its good that is done by the suffering endured in the flesh by Paul himself for the name of Jesus. So neither Paul nor the Church is presented as a perfect one. A similar picture of the Church emerges from Missal's euchology, which we discussed on selected examples of the collects and prefaces, which in turn confirm and demonstrate the true meaning of the *Credo in unum Deum*, and *et... Ecclesiam*. Both the differences and similarities within the meaning of these syntagmata don't remain any doubt that the interpretation of these articles of faith in the Catechism of the Catholic Church is consistent with that what emerges from the typical edition of the latest *Roman Missal*. Our conclusions are based not only on the Magisterium of the Church, but also in its praxis, which has always had a profession of faith (*lex credendi*) and accounted for the liturgical space of the expression (*lex orandi*). We have to say that nowhere in the texts of the Mass euchology such a use occurs a syntagma *et... Ecclesiam* (in *acc.*), which would suggest that we believe in the Church in the same sense as *in unum Deum*. The theological content of the prayers clearly shows an understanding of this syntagma of the Church, which was articulated by the Catechism (CCC 750) and the Magisterium of the Church, along with those who comment on them. In this article, we wanted to show the validity and verifiability of such an understanding and positions that avoid ambiguity and even confusion in the interpretation of the meaning of these two interdependent articles of faith, a subject to the differences in their interpretation. We can say that we discussed

euchology that is the thumbnail of the *Roman Missal* according to ecclesiology and thus portrayed a vision of the Church over the centuries in the key of prayer, centered in the lens just like the one liturgical book, which is a Missal.

Streszczenie

Staraliśmy się wykazać w naszych poszukiwaniach związku formuły wyznania wiary w Boga i Kościół w odniesieniu do euchologii mszalnej, w jakim sensie wyznanie wiary w Boga *Credo in unum Deum* jest, a w jakim nie jest tożsame z artykułem wiary w Kościół *et... Ecclesiam*. Podobieństwo tych artykułów wiary jest natury analogicznej, jednak nie jest ono tożsamością, gdyż tam, gdzie są podobieństwa, są jeszcze większe różnice, zwłaszcza w odniesieniu do Boga. Wiara, że Kościół jest *święty i powszechny (katolicki)*, że jest *jeden i apostołski*, jest nieodłączna od wiary w Trójjedynego Boga. Ale, gdy w Symbolu Apostolskim wyznajemy wiarę w Kościół (*et... Ecclesiam*), to używamy tu innej formy niż w artykule odnoszącym się do wiary w Boga (*Credo in... Deum*), bo Bóg jest Stwórcą, a Kościół Jego dziełem, bo to dobroć Boża jest źródłem wszystkich darów, jakimi on się cieszy. Różnicę w rozumieniu *Credo in unum Deum* oraz *et... Ecclesiam* rozstrzyga więc bardzo wyraźnie Katechizm (por. KKK 750). Potwierdza to papież Benedykt XVI, a nawet ci spośród teologów, którzy pisali jeszcze przed jego wydaniem w 1992 r.

Nawet *metahistoryczność i teandryzm* rzeczywistości Kościoła w ujęciu P. Evdokimova nie burzą tej struktury ekonomii zbawczej, którą stworzył i objawił nam Bóg w Jezusie Chrystusie, a po Zesłaniu Ducha Św. udostępnił nam ją w Kościele i poprzez Kościół (i jego liturgię). Dla niego misterium Kościoła ciągle wypływa z aktu stwórczego Boga i nim pozostaje.

Również orzeczenia doktrynalne starożytnego Kościoła i dalej na przestrzeni wieków, nie pozostawiają wątpliwości, że *powszechny Kościół apostołski* jest takim tylko dzięki zbawczemu dziełu Chrystusa Pana, a swą wiarygodność czerpie z Jego permanentnej obecności w tym Kościele.

Jednak, z drugiej strony wiemy, że Jezus utożsamia się z Kościołem (z *Braćmi*, ze swymi *uczniami*), co widać w sposób wyjątkowo jednoznaczny w świadectwie Dziejów Apostolskich, w dialogu Jezusa Zmartwychwstałego z Szawłem (por. Dz 9,4), który od razu zrozumiał, że prześladując uczniów (Kościół), prześladuje Tego, który oślepił go swym blaskiem na drodze do Damaszku. Później, nawrócony Szaweł – Paweł, rozwinie głęboką naukę o Kościele jako Mistycznym Ciele Chrystusa. Nigdy jednak, w sposób fizyczny, nie utożsami Kościoła z Chrystusem, widać to zwłaszcza w jego pismach do grzesznych wspólnot

lokalnych Kościoła w Koryncie (1Kor 5), które Paweł musiał upominać. Poza tym, bardzo wymowny jest tekst, mówiący o uzupełnianiu braków cierpień Chrystusa (Kol 1,24). Widać tu wyraźnie, że chodzi o Ciało, którym jest Kościół, o jego dobro, które dokonuje się poprzez cierpienie znoszone w ciele przez samego Pawła dla imienia Jezusa. Ani więc Paweł, ani Kościół nie jest przedstawiany jako doskonały.

Podobny obraz Kościoła wylania się z euchologii mszalnej, którą omówiliśmy na wybranych przykładach kolekt i prefacji, które z kolei potwierdzają i ukazują prawdziwy sens *Credo in unum Deum* oraz *et... Ecclesiam*. Zarówno różnice i podobieństwa w rozumieniu tych syntagm nie pozostawiają cienia wątpliwości, że interpretacja tych artykułów wiary w *Katechizmie Kościoła Katolickiego*, jest zgodna z tym, co wylania się z typicznego wydania najnowszego *Mszалу Rzymskiego*. Wnioski nasze opieramy nie tylko na Magisterium Kościoła, lecz także na jego *praxis*, która zawsze liczyła się z wyznawaną wiarą (*lex credendi*) i stanowiła dla niej liturgiczną przestrzeń wyrazu (*lex orandi*). Musimy stwierdzić, że nigdzie, w tekstach euchologii mszalnej nie występuje takie użycie syntagmy *et... Ecclesiam* (in *acc.*), które by sugerowało, że mamy wierzyć w *Kościół* w takim samym sensie jak *in unum Deum*. Z teologicznych treści tych modlitw jednoznacznie wynika takie rozumienie tej syntagmy w odniesieniu do Kościoła, które zostało wyartykułowane przez *Katechizm* (KKK 750) oraz Magisterium Kościoła, wraz z tymi, którzy je komentują.

W niniejszym artykule, pragnęliśmy ukazać słuszność i weryfikowalność takiego rozumienia i stanowiska, które unika dwuznaczności, czy nawet zamieszania w ujmowaniu sensu tych dwóch zależnych od siebie artykułów wiary, z zachowaniem różnic w ich interpretacji.

Można powiedzieć, że omówiona przez nas euchologia jest w miniaturce eklezjologią według *Mszалу Rzymskiego*, a więc wizją Kościoła ukazaną na przestrzeni wieków w kluczu modlitwy, skupioną jak w soczewce właśnie w jednej liturgicznej księdze, jaką stanowi Mszał.